

Офіційне
друковане видання
Верховної Ради
України — газета
«Голос України»

Голос України

Закон України

Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо спрощення порядку зміни цільового призначення земельних ділянок для залучення інвестицій з метою швидкої відбудови України

Верховна Рада України **постановляє:**

1. Внести зміни до таких законодавчих актів України:

1. У Земельному кодексі України (Відомості Верховної Ради України, 2002 р., № 3—4, ст. 27):

1) в абзаці третьому частини дев'ятої статті 20 слова «об'єктів промисловості на землях» замінити словами «об'єктів промисловості, енергетики (у тому числі технологічної інфраструктури об'єктів енергетики) на землях»;

2) статтю 118 після частини дев'ятої доповнити новою частиною такого змісту:

«10. Клопотання про надання дозволу на розроблення документації із землеустрою, документація із землеустрою реєструється в день надходження до відповідного органу виконавчої влади або органу місцевого самоврядування, який передає земельні ділянки державної чи комунальної власності у власність відповідно до повноважень, визначених статтею 122 цього Кодексу, та розглядаються у порядку черговості їх надходження».

У зв'язку з цим частини десяту і одинадцяту вважати відповідно частинами одинадцятою і дванадцятою;

3) у розділі X «Перехідні положення»:

у пункті 23:

абзац восьмий викласти в такій редакції:

«до внесення до Державного земельного кадастру відомостей про функціональні зони — на підставі витягу з містобудівної документації (із зазначенням відомостей про функціональну зону та всіх обмежень у використанні земель (у тому числі у сфері забудови), зазначених у містобудівній документації). Перелік та обсяг відомостей, що зазначаються у такому витязі, визначаються Кабінетом Міністрів України у Порядку ведення Єдиної державної електронної системи у сфері будівництва. У такому разі державний кадастровий реєстратор, до якого надійшла заява власника (розпорядника, у визначених законом випадках — користувача) земельної ділянки про зміну її цільового призначення, не пізніше наступного робочого дня після надходження заяви направляє до відповідного органу виконавчої влади, органу місцевого самоврядування, до повноважень якого належить затвердження відповідної містобудівної документації, запит щодо надання витягу з містобудівної документації із зазначенням функціональної зони, в межах якої розташована земельна ділянка. Орган місцевого самоврядування протягом двох робочих днів з дня надходження запиту зобов'язаний надати державному кадастровому реєстратору відповідний витязі з містобудівної документації. Витязі з містобудівної документації може бути отриманий заявником самостійно відповідно до Закону України «Про доступ до публічної інформації». У такому разі витязі з містобудівної документації додається до заяви про внесення до Державного земельного кадастру відомостей про зміну цільового призначення земельної ділянки»;

після абзацу восьмого доповнити новим абзацом такого змісту:

«Документація, зазначена в абзацах одинадцятому — чотирнадцятому цього пункту, є підставою для віднесення земельної ділянки до категорії земель та виду цільового призначення, що можуть встановлюватися у межах функціональної зони, зазначеної в абзаці десятому цього пункту».

У зв'язку з цим абзаци дев'ятий і тринадцятий вважати відповідно абзацами десятим і чотирнадцятим;

в абзаці п'ятнадцятому пункту 24 слова і цифри «до 1 січня 2025 року» замінити словами і цифрами «до 1 січня 2027 року»;

у пункті 27:

у підпункті 11:

у підпункті «а»:

в абзаці п'ятому після слів «диверсіями або проведенням робіт з ліквідації їх наслідків» доповнити словами «для розміщення об'єктів, визначених підпунктом «г» цього підпункту», а слова «(крім річкових портів (терміналів), рішення про доцільність розміщення яких прийнято центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері внутрішнього водного транспорту)» замінити словами «(крім річкових портів (терміналів))»;

абзац п'ятнадцятий після слів «електронних комунікаційних мереж» доповнити словами «об'єктів, визначених підпунктом «г» цього підпункту»;

абзац шістнадцятий після слів «проведенням робіт з ліквідації їх наслідків» доповнити словами «об'єктів, визначених підпунктом «г» цього підпункту»;

абзац сімнадцятий доповнити словами «об'єкта, визначеного підпунктом «г» цього підпункту»;

абзац дев'ятнадцятий після слів «виробничо-перевантажувального комплексу» доповнити словами «об'єкта, визначеного підпунктом «г» цього підпункту»;

абзац двадцять перший доповнити словами «об'єкта, визначеного підпунктом «г» цього підпункту»;

абзаци двадцять п'ятий і тридцять третій виключити;

доповнити підпунктом «г» такого змісту:

«г) допускаються встановлення та зміна цільового призначення земельних ділянок (крім земель, віднесених до категорії природно-заповідного фонду та іншого природоохоронного призначення, земель історико-культурного призначення, земель водного фонду, рекреаційного, оздоровчого, лісгосподарського призначення) на територіях за межами населених пунктів, якщо стосовно таких територій відсутня затверджена містобудівна документація на місцевому рівні, для розміщення таких об'єктів згідно з класифікатором, за яким здійснюється класифікація будівель і споруд:

промислові та складські будівлі;

нежитлові сільськогосподарські будівлі;

трубопроводи, лінії електронних комунікаційних мереж та електропередачі (крім магістральних нафтопроводів та газопроводів);

комплексні споруди промислових об'єктів (крім споруд підприємств, що здійснюють видобування, виробництво та переробку ядерних матеріалів, споруд підприємств і установок із збагачення та перероблення ядерного палива; споруд підприємств, призначених для термічного оброблення (спалювання) побутових відходів; атомних електростанцій).

Встановлення, зміна цільового призначення земельних ділянок у таких випадках здійснюється:

без дотримання вимог абзацу першого частини третьої, абзацу другого частини п'ятої статті 20 цього Кодексу; на підставі мотивованого висновку, визначеного абзацом шостим підпункту «а» цього підпункту.

Зміна цільового призначення земельних ділянок у зазначених випадках здійснюється:

за рішенням власника земельної ділянки шляхом подання ним заяви про внесення відомостей про змінене цільове призначення земельної ділянки до Державного земельного кадастру;

без розроблення документації із землеустрою»;

доповнити підпунктами 24 і 25 такого змісту:

«24) з метою збирання, накопичення, обліку, обробки, зберігання та захисту відомостей про землі, забруднені вибухонебезпечними предметами, та землі, непридатні для використання у зв'язку з потенційною загрозою їх забруднення вибухонебезпечними предметами, створюється реєстр територій, забруднених/імовірно забруднених вибухонебезпечними предметами, як геоінформаційна система, що перебуває у державній власності.

До реєстру територій, забруднених/імовірно забруднених вибухонебезпечними предметами, вносяться відомості про землі (у тому числі земельні ділянки), забруднені вибухонебезпечними предметами, та землі, непридатні для використання у зв'язку з потенційною загрозою їх забруднення вибухонебезпечними предметами, документи, що стали підставою для внесення зазначених відомостей, розташовані на цих землях водні об'єкти, об'єкти нерухомого майна (будівлі, споруди), а також інші відомості, визначені порядком ведення цього реєстру.

Реєстр територій, забруднених/імовірно забруднених вибухонебезпечними предметами, створюється за рішенням Кабінету Міністрів України.

Держателем, адміністратором реєстру територій, забруднених/імовірно забруднених вибухонебезпечними предметами, є центральний орган виконавчої влади, який реалізує державну політику у сфері цивільного захисту, захисту населення і територій від надзвичайних ситуацій та запобігання їх виникненню, ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій, рятувальної справи, гасіння пожеж, пожежної та техногенної безпеки, діяльності аварійно-рятувальних служб, а також гідрометеорологічної діяльності.

Функції технічного адміністратора реєстру територій, забруднених/імовірно забруднених вибухонебезпечними предметами, виконує юридична особа публічного права — бюджетна установа «Центр гуманітарного розмінування», утворена за рішенням Кабінету Міністрів України.

Реєстр територій, забруднених/імовірно забруднених вибухонебезпечними предметами, функціонує відповідно до Закону України «Про публічні електронні реєстри».

Порядок ведення, адміністрування, користування відомостями реєстру територій, забруднених/імовірно забруднених вибухонебезпечними предметами, визначається Кабінетом Міністрів України;

25) земельні ділянки, щодо яких сільськими, селищними, міськими радами або військовими чи військово-цивільними адміністраціями (на територіях, на яких відповідні сільські, селищні, міські ради тимчасово не здійснюють свої повноваження) прийнято рішення про надання податкових пільг із сплати місцевих податків та/або зборів у зв'язку з визнанням таких земельних ділянок непридатними для використання через потенційну загрозу їх забруднення вибухонебезпечними предметами, обстежуються з метою виявлення фактів їх використання (невикористання) за цільовим призначенням.

Обстеження земельних ділянок, передбачене цим підпунктом, проводиться державними інспекторами з контролю за використанням та охороною земель територіальних органів центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері земельних відносин, або державними інспекторами з контролю за використанням та охороною земель виконавчих органів сільських, селищних, міських рад, що набули встановлених законом повноважень із здійснення державного контролю за використанням та охороною земель, у порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України.

Відомості про проведення обстеження земельних ділянок вносяться до реєстру територій, забруднених/імовірно забруднених вибухонебезпечними предметами.

Документи щодо обстеження земельних ділянок, передбаченого цим підпунктом, державні інспектори направляють до органу, який прийняв рішення про надання податкових пільг із сплати місцевих податків та/або зборів у зв'язку з визнанням земельних ділянок непридатними для використання через потенційну загрозу їх забруднення вибухонебезпечними предметами»;

пункт 28 доповнити абзацами тринадцятим і чотирнадцятим такого змісту:

«підпунктом «г» підпункту 11 пункту 27 цього розділу, діють протягом п'яти років з дня припинення чи скасування воєнного стану в Україні або у відповідній окремій місцевості;

підпунктами 24 і 25 пункту 27 цього розділу, діють протягом п'яти років з дня припинення чи скасування воєнного стану в Україні».

2. У статті 43 Закону України «Про транспорт» (Відомості Верховної Ради України, 1994 р., № 51, ст. 446; із змінами, внесеними Законом України від 12 травня 2022 року № 2247-IX):

частину першу виключити;

у частині другій слова «доцільність термінового розміщення (розширення) яких визначена центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері транспорту» виключити.

3. Статтю 14 «Прикінцеві положення» Закону України «Про державний контроль за використанням та охороною земель» (Відомості Верховної Ради України, 2003 р., № 39, ст. 350) доповнити пунктом 1¹ такого змісту:

«1¹. В Україні або в окремих її місцевостях, в яких введено воєнний стан, цей Закон застосовується з урахуванням пунктів 27 і 28 розділу X «Перехідні положення» Земельного кодексу України».

4. У Законі України «Про регулювання містобудівної діяльності» (Відомості Верховної Ради України, 2011 р., № 34, ст. 343 із наступними змінами):

1) абзац перший частини першої статті 22 доповнити реченням такого змісту: «До створення містобудівного кадастру на державному рівні як інтегрованої інформаційної системи до Єдиної державної електронної системи у сфері будівництва можуть вноситися відомості містобудівного кадастру»;

2) у статті 22²:

частину першу доповнити пунктом 18 такого змісту:

«18) витязі з містобудівної документації»;

частину другу доповнити пунктом 23 такого змісту:

«23) витязі з містобудівної документації»;

3) пункт 1 частини першої статті 22³ доповнити абзацом двадцять другим такого змісту:

«отриманням витягу з містобудівної документації»;

4) у розділі V «Прикінцеві положення»:

у пункті 9³:

в абзаці четвертому слова і цифри «рішення про доцільність розміщення яких прийнято центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері внутрішнього водного транспорту, відповідно до пункту 11¹ розділу XII «Прикінцеві та перехідні положення» Закону України «Про внутрішній водний транспорт» виключити;

в абзаці сьомому слова і цифри «доцільність термінового розміщення (розширення) яких визначена центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері транспорту, відповідно до статті 43 Закону України «Про транспорт» виключити;

після абзацу сьомого доповнити п'ятьма новими абзацами такого змісту:

«Під час дії воєнного стану та протягом п'яти років з дня його припинення або скасування в Україні або у відповідній окремій місцевості допускаються встановлення та зміна цільового призначення земельних ділянок без урахування вимог частин третьої і четвертої статті 24 цього Закону (крім земель, віднесених до категорії природно-заповідного фонду та іншого природоохоронного призначення, земель історико-культурного призначення, земель водного фонду, рекреаційного, оздоровчого, лісгосподарського призначення) на територіях за межами населених пунктів, якщо стосовно таких територій відсутня затверджена містобудівна документація на місцевому рівні, для розміщення таких об'єктів згідно із класифікатором, за яким здійснюється класифікація будівель і споруд:

промислові та складські будівлі;

нежитлові сільськогосподарські будівлі;

трубопроводи, лінії електронних комунікаційних мереж та електропередачі (крім магістральних нафтопроводів та газопроводів);

комплексні споруди промислових об'єктів (крім споруд підприємств, що здійснюють видобування, виробництво та переробку ядерних матеріалів, споруд підприємств і установок із збагачення та перероблення ядерного палива; споруд підприємств, призначених для термічного оброблення (спалювання) побутових відходів; атомних електростанцій)».

У зв'язку з цим абзаци восьмий — п'ятдесят перший вважати відповідно абзацами тринадцятим — п'ятдесят шостим;

друге речення абзацу тринадцятого після слова «приймається» доповнити словами і цифрами «без дотримання вимог частини третьої статті 24 цього Закону»;

абзац двадцять третій після слів «об'єктів магістральних газопроводів» доповнити словами «або об'єктів, визначених абзацами дев'ятим — дванадцятим цього пункту»;

абзац двадцять четвертий після слів «виробничо-перевантажувального комплексу» доповнити словами «або об'єктів, визначених абзацами дев'ятим — дванадцятим цього пункту»;

абзац двадцять п'ятий доповнити словами «або об'єктів, визначених абзацами дев'ятим — дванадцятим цього пункту»;

абзац двадцять сьомий після слів «виробничо-перевантажувального комплексу» доповнити словами «об'єкта, визначеного абзацами дев'ятим — дванадцятим цього пункту»;

абзац двадцять дев'ятий після слів «виробничо-перевантажувального комплексу» доповнити словами «або об'єкта, визначеного абзацами дев'ятим — дванадцятим цього пункту»;

після абзацу сорок п'ятого доповнити шістьма новими абзацами такого змісту:

«У разі якщо на підставі висновку цільове призначення земельної ділянки не було змінено, такий висновок втрачає чинність:

з дня припинення чи скасування воєнного стану в Україні або у відповідній окремій місцевості — якщо висновок виданий для розміщення об'єктів, визначених підпунктами 1—6 цього пункту;

через п'ять років з дня припинення чи скасування воєнного стану в Україні або у відповідній окремій місцевості — якщо висновок виданий для розміщення об'єктів, визначених абзацами дев'ятим — дванадцятим цього пункту.

Висновок як особливий вид містобудівних умов та обмежень втрачає чинність, про що до Реєстру будівельної діяльності автоматично програмними засобами електронної системи вносяться відповідні відомості, у разі якщо на підставі такого висновку не розроблено проектну документацію на будівництво та не отримано право на виконання будівельних робіт:

під час дії воєнного стану або протягом шести місяців з дня його припинення чи скасування в Україні або у відповідній окремій місцевості — якщо висновок виданий для розміщення об'єктів, визначених підпунктами 1—6 цього пункту;

під час дії воєнного стану або протягом п'яти років та шести місяців з дня його припинення чи скасування в Україні або у відповідній окремій місцевості — якщо висновок виданий для розміщення об'єктів, визначених абзацами дев'ятим — дванадцятим цього пункту».

У зв'язку з цим абзаці сорок шостий — п'ятдесят шостий вважати відповідно абзацами п'ятдесят другим — шістдесят другим;

в абзаці п'ятдесят дев'ятому слова і цифри «рішення про доцільність розміщення яких прийнято центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері внутрішнього водного транспорту, відповідно до пункту 11¹ розділу XII «Прикінцеві та перехідні положення» Закону України «Про внутрішній водний транспорт» виключити;

в абзаці шістдесятому слова і цифри «доцільність термінового розміщення (розширення) яких визначена центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері транспорту, відповідно до статті 43 Закону України «Про транспорт» виключити;

після абзацу шістдесят першого доповнити новим абзацом такого змісту:

«розміщення об'єктів, визначених абзацами дев'ятим — дванадцятим цього пункту».

У зв'язку з цим абзац шістдесят другий вважати абзацом шістдесят третім;

доповнити пунктом 9¹² такого змісту:

«9¹². Під час дії воєнного стану та протягом шести місяців з дня його припинення чи скасування в Україні або у відповідній окремій місцевості фінансування робіт з розроблення детальних планів територій допускається здійснювати за рахунок коштів, визначених статтею 10 цього Закону, а також за рахунок коштів з інших джерел, не заборонених законом, за таких умов:

1) функції замовника детального плану території здійснює відповідний орган місцевого самоврядування;

2) детальний план території передбачає розміщення об'єктів енергогенеруючих підприємств, що здійснюють виробництво, у тому числі з альтернативних джерел, передачу, розподіл електричної енергії або комбіноване виробництво електричної та теплової енергії, та/або технологічної інфраструктури об'єктів енергетики;

3) детальний план території не передбачає нове будівництво/реконструкцію об'єктів житлової нерухомості та/або об'єктів громадського призначення».

5. Пункт 8¹ розділу VII «Прикінцеві та перехідні положення» Закону України «Про Державний земельний кадастр» (Відомості Верховної Ради України, 2012 р., № 8, ст. 61 із наступними змінами) після абзацу третього доповнити новим абзацом такого змісту:

«Відомості про функціональні зони, визначені до 1 січня 2025 року відповідно до пункту 6³ розділу V «Прикінцеві положення» Закону України «Про регулювання містобудівної діяльності» у затверджених детальних планах територій, вносяться до Державного земельного кадастру на підставі таких детальних планів територій».

У зв'язку з цим абзаці четвертий і п'ятий вважати відповідно абзацами п'ятим і шостим.

6. У пункті 11¹ розділу XII «Прикінцеві та перехідні положення» Закону України «Про внутрішній водний транспорт» від 3 грудня 2020 року № 1054-ІХ; із змінами, внесеними Законом України від 12 травня 2022 року № 2247-ІХ:

абзаці перший — четвертий виключити;

в абзаці п'ятому слова «доцільність термінового розміщення (розширення) яких визначена центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері внутрішнього водного транспорту» виключити.

II. Прикінцеві та перехідні положення

1. Цей Закон набирає чинності через три місяці з дня його опублікування, крім пункту 3 цього розділу, який набирає чинності з дня опублікування цього Закону.

2. Установити, що прийняті до набрання чинності цим Законом рішення центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері транспорту (у тому числі у формі листів, погоджень, повідомлень про відсутність заперечень), про доцільність термінового розміщення та розширення існуючих мультимодальних терміналів, виробничо-перевантажувальних комплексів, прийняті відповідно до статті 43 Закону України «Про транспорт», рішення центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері внутрішнього водного транспорту (у тому числі у формі листів, погоджень, повідомлень про відсутність заперечень), про доцільність термінового будівництва нових та розширення існуючих річкових портів (терміналів), прийняті відповідно до пункту 11¹ розділу XII «Прикінцеві та перехідні положення» Закону України «Про внутрішній водний транспорт», разом з висновками уповноваженого органу містобудування та архітектури, передбаченими підпунктом 11 пункту 27 розділу X «Перехідні положення» Земельного кодексу України, зберігають чинність та є підставою для здійснення заходів щодо встановлення, зміни цільового призначення земельних ділянок, розміщення мультимодальних терміналів та виробничо-перевантажувальних комплексів, річкових портів, визначених пунктом 9³ розділу V «Прикінцеві положення» Закону України «Про регулювання містобудівної діяльності», підпунктом «б» підпункту 4, підпунктом 11 пункту 27 розділу X «Перехідні положення» Земельного кодексу України.

3. Кабінету Міністрів України протягом трьох місяців з дня опублікування цього Закону забезпечити:

здійснення заходів, пов'язаних із створенням реєстру територій, забруднених/імовірно забруднених вибухонебезпечними предметами;

приведення своїх нормативно-правових актів у відповідність із цим Законом;

приведення міністерствами та іншими центральними органами виконавчої влади їх нормативно-правових актів у відповідність із цим Законом;

приведення програмного забезпечення Єдиної державної електронної системи у сфері будівництва у відповідність із цим Законом.

Президент України В. ЗЕЛЕНСЬКИЙ.

м. Київ,
6 лютого 2024 року.
№ 3563-ІХ.

Постанова Верховної Ради

Про внесення змін до Постанови Верховної Ради України

«Про утворення Тимчасової спеціальної комісії

Верховної Ради України з питань моніторингу та оцінки

ефективності діяльності органів місцевого

самоврядування та місцевих органів виконавчої влади

в місті Києві — столиці України під час воєнного стану»

Верховна Рада України **постановляє**:

1. Внести до Постанови Верховної Ради України від 22 лютого 2024 року № 3580-ІХ «Про утворення Тимчасової спеціальної комісії Верховної Ради України з питань моніторингу та оцінки ефективності діяльності органів місцевого самоврядування та місцевих органів виконавчої влади в місті Києві — столиці України під час воєнного стану» такі зміни:

1) у пункті 3 цифри «13» замінити цифрами «15»;

2) обрати Бабенка Миколу Вікторовича — народного депутата України, депутатська група «ДОВІРА», до складу Тимчасової спеціальної комісії Верховної Ради України з питань моніторингу та оцінки ефективності діяльності органів місцевого самоврядування та місцевих органів виконавчої влади в місті Києві — столиці України під час воєнного стану;

обрати Шаповалова Юрія Анатолійовича — народного депутата України, депутатська група «Партія «За майбутнє», до складу Тимчасової спеціальної комісії Верховної Ради України з питань моніторингу та оцінки ефективності діяльності органів місцевого самоврядування та місцевих органів виконавчої влади в місті Києві — столиці України під час воєнного стану.

2. Ця Постанова набирає чинності з дня її прийняття.

Голова Верховної Ради України Р. СТЕФАНЧУК.

м. Київ,
23 лютого 2024 року.
№ 3594-ІХ.

Постанова Верховної Ради

Про внесення змін до Постанови Верховної Ради України «Про утворення

Тимчасової слідчої комісії Верховної Ради України з питань розслідування

можливих фактів порушення законодавства України у Міністерстві оборони

України, Збройних Силах України, інших утворених відповідно до законів

України військових формуваннях, правоохоронних органах спеціального

призначення, посади в яких комплектуються військовослужбовцями»

Верховна Рада України **постановляє**:

1. Внести до Постанови Верховної Ради України від 21 вересня 2023 року № 3393-ІХ «Про утворення Тимчасової слідчої комісії Верховної Ради України з питань розслідування можливих фактів порушення законодавства України у Міністерстві оборони України, Збройних Силах України, інших утворених відповідно до законів України військових формуваннях, правоохоронних органах спеціального призначення, посади в яких комплектуються військовослужбовцями» такі зміни:

1) у пункті 3 цифри «11» замінити цифрами «10»;

2) увільнити від обов'язків члена Тимчасової слідчої комісії Верховної Ради України з питань розслідування можливих фактів порушення законодавства України у Міністерстві оборони України, Збройних Силах України, інших утворених відповідно до законів України військових формуваннях, правоохоронних органах спеціального призначення, посади в яких комплектуються військовослужбовцями, таких народних депутатів України:

Бондарєва Костянтина Анатолійовича — депутата фракції політичної партії Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»;

Буймістер Людмилу Анатолівну — позафракційна;

3) обрати Соколова Михайла Володимировича — народного депутата України, депутатська фракція політичної партії Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина», до складу Тимчасової слідчої комісії Верховної Ради України з питань розслідування можливих фактів порушення законодавства України у Міністерстві оборони України, Збройних Силах України, інших утворених відповідно до законів України військових формуваннях, правоохоронних органах спеціального призначення, посади в яких комплектуються військовослужбовцями.

2. Ця Постанова набирає чинності з дня її прийняття.

Голова Верховної Ради України Р. СТЕФАНЧУК.

м. Київ,
23 лютого 2024 року.
№ 3595-ІХ.

Постанова Верховної Ради України

Про визнання права інгуського народу на створення незалежної суверенної національної держави, засудження злочинів російської федерації проти інгушів та відновлення територіальної цілісності Інгушетії

Верховна Рада України, керуючись положеннями Конвенції ООН про запобігання злочину геноциду та покарання за нього, Загальної декларації прав людини 1948 року та інших міжнародних договорів і документів ООН з прав людини;

беручи до уваги, що у 1944 році радянський тоталітарний режим протиправно ліквідував Чечено-Інгуську АРСР; провів примусову масову депортацію інгушів за межі історичних етнічних територій інгуського народу; свавільно включив частину його національної території до інших адміністративно-територіальних одиниць СРСР та цілеспрямовано здійснював заселення земель Інгушетії представниками інших народів;

враховуючи, що відторгнуті в Інгуського народу території не були повернуті, незважаючи на відновлення Чечено-Інгуської АРСР 9 січня 1957 року указами президентів Верховних Рад СРСР і РРФСР;

констатуючи факт проголошення 27 листопада 1990 року Верховною Радою Чечено-Інгуської АРСР Декларації про державний суверенітет Чечено-Інгуської Республіки на основі реалізації Чеченським та Інгуським народами свого природного права на самовизначення;

беручи до уваги, що в цій Декларації Чечено-Інгуська Республіка проголосувалася суверенною державою і підтверджувалася «справедлива вимога Інгуського народу щодо відновлення національної державності і необхідності вирішення питання повернення територій, які належали йому і були відторгнуті внаслідок сталінських репресій»;

констатуючи відмову російської федерації врахувати результати загальнонаціонального референдуму інгуського народу «Про створення Інгуської Республіки у складі РРФСР з поверненням незаконно відчужених інгуських земель зі столицею в м. Владикавказ», який було проведено в Інгушетії 30 листопада 1991 року та під час якого переважна більшість інгушів висловилися за відновлення територіальної цілісності Інгуської Республіки;

враховуючи, що у 1992 році під час етнічних сутичок між осетинами та інгушами підрозділи Збройних Сил та МВС російської федерації вчиняли масові злочини проти цивільного населення Інгушетії, що підпадають під визначення злочинів проти людяності;

звертаючи увагу на те, що російський політичний режим ліквідував державоутворюючі інститути Республіки Інгушетія (посаду президента і його всенародні вибори, конституційний суд, муфтіят і раду тейпів), продовжує колонізувати території Інгушетії, посилює політичні репресії, переслідування цивільного населення та знищення національної ідентичності інгушів;

враховуючи суспільні настрої в Інгушетії та беручи до уваги, що 7 січня 2023 року в м. Стамбулі Комітет Інгуської Незалежності проголосив Декларацію прихильників незалежності Інгушетії, в якій, зокрема, було оголошено прагнення до відновлення суверенітету Інгушетії і виходу із складу російської федерації;

нагадуючи про ухвалене 30 травня 2019 року Звернення Верховної Ради України до Організації Об'єднаних

Націй, Парламентської Асамблеї Ради Європи, Парламентської Асамблеї НАТО, Парламентської Асамблеї ОБСЄ, національних парламентів держав світу щодо засудження порушення прав корінних народів у російській федерації та на тимчасово окупованих нею територіях України;

підтверджуючи ухвалене 6 жовтня 2022 року Звернення Верховної Ради України до міжнародного співтовариства про підтримку права на самовизначення народів російської федерації, **постановляє**:

1. Визнати право Інгуського народу на самовизначення, на збереження його національної ідентичності та створення незалежної суверенної національної держави.

2. Засудити масову депортацію інгушів у 1944 році, розчленування національної території Інгуського народу, знищення інгуської національної ідентичності, масові вбивства інгушів у 1992 році, політичні репресії та інші злочини, що здійснюються правлячим режимом російської федерації з метою знищення Інгуського народу.

3. Доручити Голові Верховної Ради України забезпечити направлення тексту цієї Постанови всім членам міжнародного співтовариства і закликати їх ухвалити рішення на підтримку Інгуського народу.

Голова Верховної Ради України Р. СТЕФАНЧУК.

м. Київ,
23 лютого 2024 року.
№ 3601-ІХ.

Постанова
Верховної Ради України

Про Звернення Верховної Ради України до парламентів та урядів іноземних держав, міжнародних організацій та парламентських асамблей у зв'язку з десятою річницею Революції Гідності, десятою річницею протистояння Українського народу збройній агресії російської федерації та другою річницею повномасштабного збройного вторгнення російської федерації в Україну

Верховна Рада України **постановляє**:

1. Схвалити Звернення Верховної Ради України до парламентів та урядів іноземних держав, міжнародних організацій та парламентських асамблей у зв'язку з десятою річницею Революції Гідності, десятою річницею протистояння Українського народу збройній агресії російської федерації та другою річницею повномасштабного збройного вторгнення російської федерації в Україну (додається).

2. Доручити Голові Верховної Ради України забезпечити невідкладне направлення тексту Звернення до парламентів та урядів іноземних держав, міжнародних організацій та парламентських асамблей.

3. Ця Постанова набирає чинності з дня її прийняття.

Голова Верховної Ради України Р. СТЕФАНЧУК.

м. Київ,
23 лютого 2024 року.
№ 3602-ІХ.

**ЗВЕРНЕННЯ
Верховної Ради України
до парламентів та урядів іноземних
держав, міжнародних організацій
та парламентських асамблей
у зв'язку з десятою річницею
Революції Гідності, десятою
річницею протистояння
Українського народу збройній
агресії російської федерації
та другою річницею
повномасштабного
збройного вторгнення
російської федерації в Україну**

Підтверджуючи незворотність європейського та євроатлантичного курсу України, сповідуючи демократичні цінності та Ідеали Революції Гідності, які об'єднали українське суспільство десять років тому, вшановуючи подвиг Героїв Небесної Сотні,

рішуче засуджуючи російську збройну агресію, що розпочалася десять років тому — 19 лютого 2014 року, а 24 лютого 2022 року переросла у повномасштабне вторгнення збройних сил російської федерації в Україну, яке впродовж 730 днів супроводжується безпрецедентними за своєю жорстокістю воєнними злочинами і злочинами проти людяності, вбивствами та депортаціями українських громадян, системними порушеннями міжнародного гуманітарного права,

сповнюючись скорботою за загиблими воїнами і цивільними громадянами України, добровольцями з іноземних держав, які віддали своє життя, захищаючи незалежність і територіальну цілісність нашої держави, та віддаючи їм шану,

висловлюючи щирі вдячність захисникам та захисницям України, які ціною власного життя і здоров'я мужньо захищають мир та свободу, основні права людини і споконвічні цінності Українського народу та всього вільного світу,

констатує, що натепер у результаті успішних дій Сил безпеки та оборони України від окупації звільнено значну частину території нашої держави, на якій відновлено діяльність органів влади України,

вертаючи увагу на те, що внаслідок бойових дій постраждали вже сотні тисяч громадян України і з кожним днем кількість загиблих і поранених невпинно зростає, а українські міста, енергетична і портова інфраструктура, зернові склади, аеропорти та вокзали, заклади освіти, культурні та культові споруди, лікарні, пологові будинки, заклади торгівлі, житлові будинки та інші цивільні об'єкти продовжують зазнавати регулярних російських ракетних ударів, бомбардувань та атак безпілотними літальними апаратами, що є безумовним порушенням законів і звичаїв ведення війни,

наголошуючи на тому, що російська федерація, не змінюючи своєї мети щодо повного знищення Української державності та підготовки до збройної агресії проти інших держав Європи, не полишає спроб окупувати інші території України, про що свідчать дії та заяви її військово-політичного керівництва, переведення російської економіки на воєнні рейки, прихована мобілізація та зухвала демонстрація відсутності прагнення до припинення війни, відновлення територіальної цілісності України, встановлення всеохоплюючого, справедливого і сталого миру та поваги до Статуту ООН і міжнародного права,

вкотре нагадуючи, що жаливим злочинном російської федерації та її керівництва є масові викрадення українських дітей,

яких розлучають з батьками чи законними представниками, насильно переміщують вглиб території російської федерації, примусово надають російське громадянство, змінюють їхні персональні дані та незаконно передають у сім'ї російських громадян, використовуючи будь-які спогади таких дітей про Україну і пропагуючи серед них антиукраїнські настрої, що є складовими системи, у якій беруть участь і російська влада, і звичайні російські громадяни,

підкреслюючи, що насильницьке передання дітей з однієї групи в іншу національну, етнічну, расову чи релігійну групу є істотним порушенням Женевської конвенції про захист цивільного населення під час війни та Конвенції про запобігання злочину геноциду та покарання за нього і має кваліфікуватися як злочин геноциду. Внаслідок реалізації цієї системної злочинної політики державної влади російської федерації 17 березня 2023 року Міжнародний кримінальний суд видав ордер на арешт президента російської федерації путіна та уповноваженої президента з прав дитини львової-белової за звинуваченням у скоєнні воєнного злочину, пов'язаного з незаконною депортацією дітей з тимчасово окупованих територій України до російської федерації,

констатує, що збройна агресія російської федерації спрямована не лише на повне знищення України та геноцид Українського народу, а й на перерозподіл сфер впливу у світі та руйнування існуючої моделі світового порядку, заснованої на загально визнаних принципах і нормах міжнародного права,

зважаючи на те, що інтенсивність бойових дій на фронті залишається високою, а російська федерація й досі має достатні людські, матеріальні та економічні ресурси для продовження збройної агресії проти України, а також отримує значну військову допомогу від співучасників злочину агресії — республіки білорусь, ісламської республіки та КНДР,

підкреслюючи, що військовослужбовці Збройних Сил України систематично зазнають атак з боку російської федерації із застосуванням забороненої хімічної зброї, що є прямиим порушенням Конвенції про заборону розробки, виробництва, накопичення і застосування хімічної зброї та про її знищення, вертаючи увагу на те, що українські військовополонені, які примусово утримуються російською федерацією в нелюдських умовах, зазнають негуманного ставлення, оскільки російська федерація не поважає і не визнає їхнього статусу як військовополонених, а також істотним чином обмежує мандат Міжнародного Комітету Червоного Хреста на відвідування українських військовополонених і затриманих цивільних осіб,

наголошуючи на тому, що Незалежна міжнародна комісія ООН з розслідування порушень в Україні підтверджує, що практика катувань і нелюдського поводження стосовно військовополонених і затриманих цивільних осіб на тимчасово окупованій території України продовжується і є системною,

в черговий раз привертаючи увагу до того, що окупаційна влада російської федерації на тимчасово окупованій території України викоринює українську мову та все, що пов'язано з українською історією і культурою, масово вилучає українську літературу та натомість завозить російську, замінює у закладах освіти українську освітню програму російською, жорстоко утискаючи будь-які прояви проукраїнської позиції учнів і їхніх батьків, що є культурним геноцидом,

акцентуючи на тому, що права громадян України на тимчасово окупованій території системно обмежуються і порушуються окупаційною владою, зокрема шляхом примусової мобілізації та призову громадян України до військових формувань російської федерації, використання їх як «гарматного м'яса» у війні проти України, примусового

вилучення у них коштів та майна, продовження примусової паспортизації громадян України під загрозою життя, здоров'я, приватній власності та/або бізнесу;

наголошуючи на тому, що, всупереч загальним засадам міжнародного права та на порушення принципів поваги до державного суверенітету і непорушності державних кордонів, російська федерація продовжує вживати заходів для інтеграції тимчасово окупованих територій України у свій політико-правовий простір, у тому числі штучно змінюючи етнічний склад населення шляхом масового завезення на тимчасово окуповані території України російських громадян для постійного проживання та/або роботи,

акцентуючи на тому, що протягом двох років російська федерація систематично ставить під загрозу глобальну продовольчу безпеку, зокрема шляхом виходу в липні 2023 року з Чорноморської зернової ініціативи, внаслідок чого скоротився експорт зернових вантажів до країн Азії, Африки і Європи, та нанесення масштабних ракетних ударів і атак безпілотними літальними апаратами по об'єктах української портової інфраструктури,

наголошуючи, що, попри намагання російської федерації перешкодити свободі судноплавства у Чорному морі, Сили безпеки та оборони України змогли створити безпечний морський коридор, що дало змогу Україні навіть у такі складні часи забезпечувати світову продовольчу безпеку, підкреслюючи, що російська збройна агресія супроводжується ядерним шантажем, що полягає у розміщенні ядерної зброї на території республіки білорусь та у довготривалій збройній окупації найбільшої атомної електростанції Європи — Запорізької АЕС з метою використання її території для ведення вогню по Силах безпеки та оборони України,

констатує, що триваюча повномасштабна збройна агресія російської федерації проти України завдає величезної шкоди навколишньому природному середовищу України, яке протягом двох років повномасштабного вторгнення зазнає і продовжує зазнавати непоправних втрат, що в економічному еквіваленті вже перевищують 56,7 мільярда євро (без урахування збитків, пов'язаних з підривом російською федерацією Каховської ГЕС), а Україна стала однією з найбільш замінованих держав світу, в якій близько 6 мільйонів українців щодня стикаються з мінною небезпекою для свого життя та здоров'я,

наголошуючи на важливості консолідації міжнародної спільноти з метою встановлення справедливого світового правопорядку, що базується на міжнародному праві, для відновлення територіальної цілісності України та утвердження миру і безпеки в Європі та усьому світі, а також на необхідності посилення міжнародних зусиль з метою якнайшвидшого припинення повномасштабної збройної агресії російської федерації і перемоги України, беззастережного відновлення її територіальної цілісності та реалізації Формули миру Президента України Володимира Зеленського (Української Формули миру), яка є єдиним і безальтернативним шляхом встановлення всеохоплюючого, справедливого і сталого миру для України і Європи та гарантією безпеки у світі,

Верховна Рада України від імені Українського народу висловлює вдячність народам, парламентам та урядам держав, які надають Україні військово, політичну, економічну, гуманітарну підтримку, і закликає уряди та парламенти іноземних держав, міжнародні організації та парламентські асамблей:

1) взяти активну участь у реалізації Формули миру Президента України Володимира Зеленського (Української Формули миру) та в устаночному Глобальному саміті миру;

2) консолідувати зусилля усіх партнерів України для збільшення допомоги Силам безпеки та оборони України шляхом на-

дання визначених зразків озброєння і військової техніки, зокрема сучасних танків, броньованої техніки, літаків, ракет дальнього та іншого радіусу дії, засобів радіоелектронної боротьби, засобів протиповітряної та протиракетної оборони, артилерії та боеприпасів усіх калібрів, що забезпечить відсіч збройній агресії російської федерації, наблизить перемогу Української держави в оборонній війні проти держави-агресора;

3) максимально об'єднатися для протидії та ліквідації загрози, що становить для вільного світу потворне та людиноненавистницьке злочинне утворення, яким натепер є російська федерація, зокрема шляхом посилення політико-дипломатичного тиску на її військово-політичне керівництво для невідкладного виведення російських окупційних військ, інших збройних формувань та злочинних організацій, підконтрольних російській федерації, з усієї території України в межах її міжнародно визнаного державного кордону;

4) посилити санкційний тиск та забезпечити безумовне дотримання санкцій проти російської федерації з метою якнайшвидшого припинення її збройної агресії проти України та страждань Українського народу, а також розглянути можливість запровадження вторинних санкцій, вжиття заходів для остаточного виходу західних компаній з ринку російської федерації та припинення використання російських енергоносіїв;

5) визнати російську федерацію державо-терористом та вжити дієвих заходів для її повної міжнародної ізоляції шляхом припинення всіх видів співробітництва з нею та замороження контактів з її представниками на всіх рівнях;

6) прискорити розроблення і впровадження правових механізмів конфіскації та використання заморожених державних і приватних російських активів для відбудови українських цивільних об'єктів, зруйнованих внаслідок збройної агресії російської федерації;

7) сприяти притягненню до відповідальності осіб, винних у скоєнні воєнних злочинів, злочинів проти людяності, злочину геноциду та злочину агресії, а також прискорити створення Спеціального міжнародного трибуналу;

8) посилити протидію злочинним зусиллям російської федерації, спрямованим на легалізацію незаконної спроби анексії тимчасово окупованих територій України;

9) вимагати від російської федерації покращення умов утримання українських військовополонених і цивільних бранців та якнайшвидшого їх звільнення, а також спільними зусиллями усіма можливими засобами примусити російську федерацію повернути в Україну її незаконно утримуваних громадян, у тому числі насильно депортованих і викрадених українських дітей, зокрема в межах програми Президента України Володимира Зеленського «Bring Kids Back UA»;

10) продовжити процес обмеження участі російської федерації у міжнародних організаціях, конвенційних та багатосторонніх форумах шляхом виключення, запобігання обранню її представників до керівних органів, а також недопущення зловживання державою-агресором своїми важелями та привілеями, що впливають з її членства у міжнародних інституціях;

11) посилити протидію російській пропаганді та дезінформації, зокрема шляхом перешкоджання поширенню дезінформації про війну проти України, а також припинити поширення людиноненавистницької ідеології рашизму, докласти зусиль для недопущення російських спортсменів до участі в Олімпійських іграх 2024 року в Парижі і використання російською федерацією сфер спорту та культури для відбілювання своєї репутації;

12) примусити російську федерацію припинити ядерний шантаж світу та консолидувати зусилля для виведення російських загарбників з території Запорізької АЕС, її демілітаризації та передачі під повний контроль України;

13) сприяти функціонуванню українського морського коридору для забезпечення безперешкодного експорту сільськогосподарської продукції через українські порти з метою підтримання глобальної продовольчої безпеки, а також рішуче реагувати на спроби російської федерації щодо обмеження свободи судноплавства у Чорноморському регіоні;

14) сприяти реалізації спільних з Україною проєктів в оборонно-промисловій сфері, спрямованих на посилення обороноздатності України та Європи, збільшення виробництва та регулярного і своєчасного постачання озброєнь для нарощення оборонних спроможностей України, підтримання зусиль України з гуманітарного розмінювання її території та подолання екологічних наслідків збройної агресії російської федерації проти України;

15) докласти консолідованих зусиль для усунення інспірованого російською федерацією блокування та перешкоджання в іншій спосіб транзиту українських товарів на кордонах з державами — членами Європейського Союзу, що переміщуються відповідно до міжнародних зобов'язань України, у тому числі товарів, необхідних для успішної відсічі збройній агресії російської федерації проти України;

16) підтримати Україну в її наблизенні до членства в Європейському Союзі та Організації Північноатлантичного договору (НАТО).